

**slovenský jazyk
a literatúra**

A

abeceda *abecedy* алфавіт
adresa *adresy* адреса
adresa odosielateľa адреса відправника
adresát *adresáti* адресат
aforizmus *aforizmy* афоризм
anekdota *anekdoty* анегдот
antonymum *antonymá* антонім
argument *argumenty* аргумент
archaizmus *archaizmy* архаїзм
autor *autori* автор

B

bábka *bábky* лялька (маріонетка)
bábkar *bábkari* ляльковод (лялькар)
bábkoherec *bábkoherci* актор-ляльковод
 (актор-лялькар)
báj *báje* міф
bájka *bájky* байка
balada *balady* балада
báseň *básne* вірш
básnická otázka поетичне запитання
bodka *bodky* крапка
dve bodky двокрапка
bodkočiarka *bodkočiarky* крапка з комою

C

citoslovce *citoslovcia* вигук

Č

čas *časy* час
budúci čas майбутній час
minulý čas минулий час
prítomný čas теперішній час
časopis *časopisy* журнал
detský časopis дитячий журнал
časovanie відмінювання
časovať *časuje časujú* nedok. відмінювати
častica *častice* частка
čiarka *čiarky* кома
činohra *činohry* вистава, драма
číslo *čísla* число
jednotné číslo одинна

množné číslo множина
číslovka *číslovky* числівник
násobná číslovka багатоцифровий
 числівник
neurčitá číslovka невизначений
 числівник
radová číslovka порядковий числівник
určitá číslovka визначений числівник
základná číslovka кількісний числівник
čitateľ *čitatelia* читач

D

debata *debaty* дебата
dej *deje* дія
dejstvo *dejstvá* дія
dialóg *dialógy* діалог
diel *diely* частина
diskusia *diskusie* дискусія
divadlo *divadlá* театр
bábkové divadlo ляльковий театр
divák *diváci* глядач
dĺžeň *dĺžne* знак довготи
dôraz наголос
dráma драма
dramaturg *dramaturgovia* драматург
dvobjodka *dvobjodky* двокрапка
dvojhláska *dvojhlásky* дифтонг (подвійна
 голосна)

E

e-mail, mejl *e-maily, mejly* імейл,
 електронна пошта
encyklopédia *encyklopédie* енциклопедія
epika епос
epiteton *epiteta* епітет

F

film *filmy* фільм

H

hádanka *hádanky* загадка
herec *herci* актор

historizmus *historizmy* історизм

hláska *hlásky* звук

slabikotvorné hlásky складотворний звук

hra *hry* гра

divadelná hra театральна гра

rozhlasová hra радіогра

humor гумор

CH

charakteristika *charakteristiky*

характеристика

I

ilustrácia *ilustrácie* ілюстрація

ilustrátor *ilustrátori* ілюстратор

interpunkcia пунктуація

interpunkčné znamienko розділовий знак

inzerát *inzeráty* оголошення, реклама

J

jazyk *jazyky* мова

národný jazyk національна мова

spisovný jazyk літературна мова

jazykoveda лінгвістика

K

kapitola *kapitoly* розділ

kino *kiná* кінотеатр

kniha *knihy* книга

knižnica *knižnice* бібліотека

komédia *komédie* комедія

komiks *komiksy* комікс

kompozícia *kompozície* композиція

vnútorná kompozícia внутрішня

композиція

komunikácia комунікація

asertívna komunikácia асертивна

комунікація

efektívna komunikácia ефективна

комунікація

L

legenda *legendy* легенда

list *listy* лист

súkromný list приватний лист

úradný list офіційний лист

literatúra література

dobrodružná literatúra пригодницька література

literatúra faktu нехудожня література

literatúra pre deti a mládež література

для дітей і юнацтво

náučná literatúra наукова література

umelecká literatúra художня література

vedecko-fantastická literatúra науково-фантастична література

vedecko-populárna literatúra науково-популярна література

lyrika лірика

ľúbostná lyrika любовна лірика

prírodná lyrika природна лірика

reflexívna lyrika рефлексивна лірика

spoločenská lyrika соціальна лірика

M

mäkčeň *mäkčene* надрядковий знак у вигляді галочки

metafora *metafory* метафора

modlitba *modlitby* молитва

monológ *monológy* монолог

myšlienka *myšlienky* думка

hlavná myšlienka головна думка

N

nadpis *nadpisy* заголовок

nákres *nákresy* креслення

nárečie *nárečia* діалект

náuka *nauky* наука

náuka o skladobnej rovine jazyka

вивчення композиційного рівня мови

náuka o tvarovej rovine jazyka вивчення

площини форми мови

náuka o významovej rovine jazyka

вивчення семантичного рівня мови

náuka o zvukovej rovine jazyka вивчення звукової площини мови

návod návody інструкція

neurčitok neurčitky інфінітив, неозначена форма дієслова

nonsense нонсенс, нісенітниця

noviny помп. газета

O

obrat obraty оборот

odsek odseky абзац, параграф

opis opisy опис

dynamický opis динамічний опис

odborný opis фаховий опис

opis obrázka опис малюнка

opis osoby опис особи

opis pracovného postupu опис робочого процесу

opis predmetu опис предмету

statický opis статичний опис

umelecký opis художній опис

oslovenie oslovenia звернення

osnova osnovy конспект

osoba osoby особа

ospravedlnenie ospravedlnenia вибачення, пояснення

otáznik otázniky анкета

oznam oznamy сповіщення

oznámenie oznámenia повідомлення

P

pád pády відмінок

pádové otázky відмінкове запитання

personifikácia personifikácie персоніфікація

pieseň piesne пісня

Ľudová pieseň народна пісня

populárna pieseň популярна пісня, хіт

písmeno písmená буква, літера

malé písmeno мала літера

písané písmeno писана літера

tlačené písmeno друкована літера

veľké písmeno велика літера

písmo písma шрифт

plagát plagáty плакат

podmet podmety предмет

nevyjadrený podmet невиражений предмет

vyjadrený podmet виражений предмет

podstatné meno іменник

abstraktné podstatné meno абстрактний іменник

konkrétne podstatné meno конкретний іменник

nesklonné podstatné meno неконкретний іменник

neživotné podstatné meno іменник неістот

pomnožné podstatné meno множинний іменник

vlastné podstatné meno власний іменник

všeobecné podstatné meno загальний іменник

zvieracie podstatné meno іменник тварин

životné podstatné meno іменник істот

poézia поезія

pohľadnica pohľadnice листівка

pomenovanie pomenovania найменування

jednoslovné pomenovanie однослівне найменування

nepriame pomenovanie непряме найменування

viacslovné pomenovanie багатослівне найменування

združené pomenovanie пов'язане найменування

pomlčka pomlčky тире

porekadlo porekadlá приказка

poslucháč poslucháči слухач

postava postavy персонаж, герой, дійова особа

hlavná postava головний персонаж

vedľajšia postava другорядний персонаж

postoj postoje ставлення

povest' povesti легенда, переказ

autorská povest' авторська повість

Ľudová povest' народна повість

poviedka poviedky розповідь

pozdrav pozdravy привітання

pozvánka pozvánky запрошення

pranostika pranostiky передбачення

pravidlo *pravidlá* правило
pravidlo o rytmickom krátení правило ритмічного скорочення
pravopis правопис
predložka *predložky* прийменник
predmet *predmety* предмет
predpona *predpony* префікс
neslabičná predpona нескладовий префікс
slabičná predpona складовий префікс
prejav *prejavy* мовлення
prestávka *prestávky* пауза, перерва
priama reč пряма мова
príbeh *príbely* оповідання
prídavné meno прикметник
akostné prídavné meno якісний прикметник
privlastňovacie prídavné meno присвійний прикметник
vzt'ahové prídavné meno реляційний прикметник
príhovor *príhovory* зверення
slávnostný príhovor тост, промова
prípona *prípony* суфікс
prírovnanie *prírovnania* порівняння
príslovie *príslovia* прислів'я
príslovka *príslovky* наріччя
príslovka času прислівник часу
príslovka miesta прислівник місця
príslovka príčiny прислівник причини
príslovka spôsobu прислівник способу
príslovkové určenie обставина
príslovkové určenie času обставина часу
príslovkové určenie miesta обставина місця
príslovkové určenie príčiny обставина причини
príslovkové určenie spôsobu обставина способу
prístavok *prístavky* додаток
prísudok *prísudky* присудок
menný prísudok іменний присудок
slovesno-menný prísudok дієслівно-іменниковий присудок
slovesný prísudok словесний присудок
privítanie привітання

prívlastok *prívlastky* означення
nezhodný prívlastok неузгоджене означення
zhodný prívlastok узгоджене означення
prízvuk *prízvuky* наголос, акцент
hlavný slovný prízvuk головний наголос
próza *prózy* проза

R

recept *recepty* рецепт
refrén *refrény* приспів
reklama *reklamy* реклама
režisér *režiséri* режисер
riekanka *riekanky* скоромовка
ľudová riekanka народна скоромовка
rod *rody* рід
mužský rod чоловічий рід
stredný rod середній рід
ženský rod жіночий рід
román *romány* роман
biografický román біографічний роман
detektívny román детективний роман
dievčenský román жіночий роман
dobrodružný román пригодницький роман
historický román історичний роман
román vo forme denníka роман у формі щоденника
rozhlas радіо
rozhovor *rozhovory* розмова
telefonický rozhovor телефонна розмова
rozlúčenie прощання
rozprávač *rozprávači* казкар, оповідач
rozprávanie *rozprávania* оповідання
rozprávanie s prvkami opisu оповідання з описом
rozprávanie s využitím priamej reči оповідання з використанням прямої мови
rozprávka *rozprávky* казка
autorská rozprávka авторська казка
filmová rozprávka фільм-казка
ľudová rozprávka народна казка
televízna rozprávka теле-казка
rozuzlenie *rozuzlenia* розплутування

rým *rýmy* рима
obkročný rým кільцева рима
prerývaný rým уривчаста рима
striedavý rým почергова рима
združený rým наскрізна рима, монорима
rytmus ритм

S

samohláska *samohlásky* голосна
dlhá samohláska довга голосна
krátka samohláska коротка голосна
scenár *scenáre* сценарій
scenárista *scenáristi* сценарист
schéma *schémy* схема
silá hlasu сила голосу
sklad *sklady* склад
prisudzovací sklad поєднання підмета і присудка
vetné sklady склади речення
skloňovanie відмінювання
skloňovať *skloňuje skloňujú* nedok. відмінювати
skratka *skratky* скорочення
slabika *slabiky* склад
slohový postup стилістична послідовність
informačný slohový postup інформаційна стилістична послідовність
opisný slohový postup описова стилістична послідовність
rozprávací slohový postup розмовна стилістична послідовність
výkladový slohový postup розповідна стилістична послідовність
sloveso *slovesá* дієслово
neplnovýznamové sloveso невизначене дієслово
nezvratné sloveso незворотне дієслово
plnovýznamové sloveso визначене дієслово
zvrátne sloveso зворотне дієслово
slovná zásoba словниковий запас
slovné spojenie словосполучення, вираз
ustálené slovné spojenie сталє словосполучення, вираз
slovník *slovníky* словник

frazeologický slovník фразеологічний словник
pravopisný slovník орфографічний словник
slovník cudzích slov словник іношомовних слів
synonymický slovník синонімічний словник
výkladový slovník тлумачний словник
slovný druh тип слова
ohybný slovný druh гнучкий тип слів
slovo *slová* слово
citovo zafarbené (expresívne) slovo емоційно забарвлене, експресивне слово
domáce slovo домашнє слово
jednovýznamové slovo слово з одним значенням
klúčové slovo ключове слово
nárečové slovo діалектне слово
nespisovné slovo нелітературне слово
neutrálne slovo нейтральне слово
nové slovo нове слово
odborné slovo фахове слово, термін
odvođené slovo похідне слово
slangové slovo сленгове слово
slovo cudzieho pôvodu слово іношомовного походження
spisovné slovo літературне слово
viacvýznamové slovo багатозначне слово
vybrané slovo вибране слово
základové slovo основне слово
zastarané slovo застаріле слово
zložené slovo складене слово
slovosled порядок слів
slovotvorný základ словотвірна основа
spisovateľ *spisovatelia* письменник
spodobovanie уподібнення (звукова асиміляція)
spojka *spojky* союз
spojovník *spojovníky* дефіс
spoluhláska *spoluhlásky* приголосна
mäkká spoluhláska м'яка приголосна
neznělá spoluhláska глуха приголосна
obojaká spoluhláska байдужа приголосна
tvrdá spoluhláska тверда приголосна

znená nepárová spoluhláska дзвінка

непарна приголосна

znená spoluhláska дзвінка приголосна

spôsob *spôsoby* спосіб

oznamovací spôsob індикатив

podmieňovací spôsob умовний спосіб

rozkazovací spôsob імператив

správa *správy* повідомлення

strofa *strofy* строфа

stupňovanie екскалація, наростання

súvetie *súvetia* речення

synonymum *synonymá* синонім

Š

štýl *štýly* стиль

administratívny štýl адміністративний стиль

hovorový štýl розмовний стиль

jazykový štýl мовний стиль

náučný štýl науковий стиль

publicistický štýl публіцистичний стиль

rečnícky štýl риторичний стиль

umelecký štýl художній стиль

T

televízia *televízie* телебачення

téma *témy* тема

tempo *tempá* темп

text *texty* текст

umelecký text художній текст

vecný text фактичний текст

tvar *tvary* форма

jednoduchý tvar проста форма

zložený tvar складна форма

tykanie звернення на «ти»

Ú

úvaha *úvahy* розгляд

úvod *úvody* введення

úvodzovka *úvodzovky* лапки

V

verš *verše* вірш

voľný verš вільний вірш

veta *vety* речення

dvojčenná veta двоскладне речення

holá veta просте речення (лише головні члени речення)

jednočenná veta односкладне речення

jednočenná veta menná односкладне речення із головним членом-підметом

jednočenná veta slovesná односкладне речення з головним членом-присудком

jednoduchá veta просте речення

opytovacia veta питальне речення

oznamovacia veta розповідне речення

rozkazovacia veta наказове речення

rozvitá veta розвинене речення

uvádzacia veta вступне речення

zvolacia veta окличне речення

želacia veta речення в бажаному способі

vetný člen член речення

hlavné vetné členy головний член речення

vedľajšie vetné členy другорядний член речення

vetný základ основа речення

vid вид

dokonavý vid доконаний вид

nedokonavý vid недоконаний вид

vizitka *vizitky* візитка

vokalizácia вокалізація

vsuvka *vsuvky* вставка

vyčítanka *vyčítanky* звинувачення

vykanie звернення на «ви»

výklad інтерпретація, вітрина

výkričník *výkričníky* знак оклику

výslovnosť вимова

vyvrcholenie кульмінація

vzor *vzory* зразок

Z

zámeno *zámená* займенник

opytovacie zámeno питальний займенник

osobné zámeno особовий займенник

osobné zámeno privlastňovacie

присвійний займенник

osobné zámeno základné основний

особовий займенник

ukazovacie zámeno вказівний займенник**zápletka** *zápletky* зав'язка**zátvorka** *zátvorky* дужка**záver** *závery* висновок**zdrobnenina** *zdrobneniny* зменшена форма**zhoda** відповідність**zosobnenie** персоніфікація**zoznam** *zoznamy* список**telefónny zoznam** телефонний список**Ž****životopis** *životopisy* резюме, автобіографія**štruktúrovaný životopis** структурована автобіографія, резюме